

5722.1

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

TUOMIO NRO 2279 Annettu
kansliassa 5.2.1997
Riita-asia
95/16698, 95/32288

10.osasto
Käräjätuomari Matti Palojärvi

Vuoroin kantajina ja vastaajina

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli r.y.,
Helsinki

Pienten Järjestöjen Yhteistyöliitto Pyy ry,
Helsinki

Asia

Velkomus

ASIANOSAISTEN VAATIMUKSET

Kanne I 95/16698

Kantaja Seteli on vaatinut, että vastaaja
velvoitetaan suorittamaan kantajalle

70.734,43 markkaa 16 prosentin korkoineen 1.2.1995
lukien sekä korvaamaan kantajan
oikeudenkäyntikulut asiassa yhteensä 16.534
markalla, sisältäen arvonnlisäveron, laillisine
korkoineen.

Seteli on luopunut vaatimasta alkuperäisessä
haastehakemuksessa mainittuja jäsenmaksuja
korkoineen vuodelta 1994.

Kanteen perustelut

Pienten Järjestöjen Yhteistyöliitto Pyy r.y.
(myöhemmin Pyy) on 1.6.1993 Suomen
Erityisteknisten Liitto Seteli ry (myöhemmin
Seteli) kanssa tekemällä sopimuksella liittynyt
Setelin jäseneksi ja sitoutunut näin ollen
jäsenyydestä aiheutuviin velvoitteisiin mm.
jäsenmaksuvelvollisuuteen. 15.11.1994 päivätyllä
kirjeellä Pyy on ilmoittanut eroavansa Setelistä
siten, että kaikki velvoitteet päättyvät kolme
kuukautta ilmoituksen jälkeen eli 15.2.1995.

Useista pyynnöistä huolimatta ei Pyy ole Setelille
maksanut jäsenmaksuja ajalta 1.1.-15.2.1995.
Maksamattomien jäsenmaksujen pääoma on
vaatimuskohdassa mainittu määrä.

REKISTERÖIDY

17.02.1997

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU 652 MK

Vastaajayhdistyksen olisi pitänyt tilittää yllä mainitut maksut edelleen keskusjärjestölle tammikuun 3. pankkipäivään mennessä ja helmikuun 3. pankkipäivään mennessä. Vastaajayhdistys on kuitenkin rikkonut 1.6.1993 solmittua järjestelysopimusta ja pitänyt yllä mainitut jäsenmaksut itsellään. Koska vastaajayhdistyksellä ei ole mitään oikeutta tähän, vaaditaan, että se velvoitetaan palauttamaan ko. summa takaisin.

Vastaus

Seteli on myöntänyt, että sillä oli hallussaan Pyyn tilittämistä 54.656,28 markasta vaatimuskohdassa mainittu määrä. Seteli on pyytänyt, että määrä käytettäisiin sen Pyyltä olevan, aikaisemmin selostetun saatavan kuittaamiseen.

Riitaiset seikat

Setelin kanteen osalta:
Tuleeko Pyyn jäsenmaksuvelvoitteen vuodelta 1995 määräytyä todellisen jäsenenäolon pituuden mukaan vaiko määrättynä vuotuisena jäsenmaksuna riippumatta jäsenyyden päättymisajankohdasta.
Loukkaako Setelin päätös jäsenmaksun porrastamisesta tämän vuoksi Pyyn yhdenvertaisuutta muihin jäseniin nähden ja onko se siten yhdistyslain 33 §:n 2 momentin nojalla mitätön.

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISUN PERUSTELUT

Jäsenmaksusta esitetty selvitys

Kantajan Setelin kirjallisena todisteena esitetyissä Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli r.y:n säännöissä 7 §:ssä otsikolla "maksut liitolle" todetaan seuraavaa:
" Jäsen suorittaa Liitolle kultakin kalenterivuodelta jäsenmaksun sen mukaisesti kuin Liiton edellinen syyskokous on päättänyt. Jäsenmaksun suorittaa jäsenjärjestö jokaisesta henkilöjäsenestään paitsi niistä, jotka jäsenjärjestö on sääntöjensä perusteella vapauttanut omista jäsenmaksuistaan. Jäsenjärjestö ei ole velvollinen suorittamaan jäsenmaksua Liitolle niistä jäsenistään, joiden puolesta jokin toinen jäsenjärjestö suorittaa jäsenmaksun. Jäsenmaksu tilitetään Liiton hallituksen tarkemmin määräämällä tavalla ja määräämänä aikana."

Sääntöjen 6 §:n 2 momentissa säädetään: "Jäsen voi erota Liiton jäsenyydestä ilmoittamalla siitä yhdistyslain edellyttämällä tavalla. Jäsen on vapaa jäsenyydestään kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksesta."

Sääntöjen 13 §:n mukaan Liiton syyskokouksen tehtävänä on määrätä suoritettavan jäsenmaksun suuruus.

Kantajan Setelin kirjallisena todisteena esitetyn vuoden 1994 syyskokouksen päätöksen liitteenä olevan, Seteli RY:n jäsenmaksuohjeiksi 1995 otsikoidun asiakirjan mukaan jäsenmaksuksi vuodelle 1995 on päätetty 100 mk/jäsen/vuosi. Lisäksi on todettu seuraavaa: "Seteliin liittyvän järjestön jäsenmaksu määräytyy liittymisajankohdan ja hallituksen sopimien muiden ehtojen perusteella. Setelistä erotetun tai eronneen jäsenen jäsenmaksu on eron voimaantullessa vuoden alkupuoliskolla 50 mk/jäsen, ja vastaavasti vuoden jälkipuoliskolla 100 mk/jäsen."

Vastaaja Pyyn kirjallisena todisteena esitetyn asianosaisten 1.6.1993 päivätyn liittymissopimuksen liitteenä olevasta järjestelysopimuksesta ilmenee, että Seteli tarjoaa Pyylle yleisen käytännön mukaisen järjestöpalvelun kuten toimistopalvelut, kokoustilat sekä avustaa sopimus- ja järjestötoiminnassa toimihenkilöresurssiensa puitteissa. Edelleen todetaan, että Setelin jäsenmaksusta päättää liiton edustajakokous vuosittain. Liittymisvuoden jäsenmaksuksi on sovittu 30 mk/jäsen.

Oikeusohjeet

Yhdistyslain 8 §:n 4 kohdan mukaan yhdistyksen säännöissä on määrättävä jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja.

Määräysten yksityiskohdista ei lainkohdassa ole mainittu. Lain muista säännöksistä ja esitöistä on oikeustieteellisessä kirjallisuudessa vedetty se johtopäätös, että säännöissä on määrättävä maksuvelvollisuuden perusteista. Maksun tai maksuperusteen ei tarvitse olla sama kaikille jäsenille. Jos maksujen halutaan olevan erisuuruisia, asiasta on määrättävä säännöissä. Koska maksun porrastamisessa on kysymys erityisen edun perustamisesta ja se merkitsee siten poikkeamista jäsenten yhdenvertaisuuden periaatteesta, asiasta on määrättävä säännöissä. Tämä koskee myös alennuksia maksuvelvollisuudesta. Mikäli alennukseen on hyväksyttävät syyt eikä jäsenten yhdenvertaisuutta loukata, on kirjallisuudessa katsottu, että alennuspäätös voidaan tehdä maksuvelvollisuudesta muuten päätettäessä, vaikkei näitä perusteita olisikaan säännöissä määrätty.

Yhdistyslain 33 §:n mukaan yhdistyksen päätös on moitekantteesta riippumatta mitätön, jos se loukkaa sivullisen oikeutta. Lainkohdan 2 momentin nojalla mitätön on myös päätös, joka vähentää yhdistyksen jäsenellä sääntöjen mukaan olevaa erityistä etua yhdistyksessä taikka sisällöltään tai päätöksentekotavaltaan olennaisesti loukkaa jäsenen yhdenvertaisuutta, jollei 27 § 3 momentista muuta johdu.

Esimerkkinä sisällöltään mitättömästä päätöksestä on kirjallisuudessa esitetty, että toimivassa yhdistyksessä perustetaan kokonaan uusia erityisiä etuja ilman niiden jäsenten suostumusta, joiden suhteellinen asema tällaisen päätöksen myötä heikkenee. Yhdenvertaisuutta koskevan sääntelyn perustana on, että yhdistyksen jäsenillä on yleisesti ottaen oltava yhtäläiset oikeudet osallistua yhdistyksen päätöksentekoon ja muuhun toimintaan. Periaate ilmenee myös jäsenen velvollisuuksissa; jäsenelle ei saa asettaa muita ankarampia velvollisuuksia ilman jäsenen suostumusta.

Näytön arviointi ja johtopäätökset

Todisteista ei ilmene jäsenmaksusta määrätyn muuta kuin, että kysymyksessä on vuotuinen jäsenmaksu ja että sen suuruus vahvistetaan liiton syyskokouksessa. Esitetyt asiakirjat eivät osoita, että vuotuinen jäsenmaksu olisi riippuvainen todellisesta jäsenenäoloajasta. Tätä päätelmää ei muuta se seikka, että jäsenmaksuohjeissa on liittoon liittyvän järjestön jäsenmaksun todettu määräytyvän liittymisajankohdan ja muiden hallituksen sopimien ehtojen perusteella. Joustavan määräyksen tarkoituksena on tässä yhteydessä nähtävä lähinnä jäsenhankintaan ja houkuttelevuuteen liittyvät tavoitteet.

Asiakirjat osoittavat, että liitto perii vuotuista jäsenmaksua. Maksu on siten maksettava riippumatta jäsenyyden kestosta kalenterivuoden aikana. Sillä seikalla, että jäsenmaksuperintä on mahdollisesti tapahtunut kuukausittain, ei ole maksuvelvollisuuden kannalta merkitystä. Näin ollen Pyn esittämä jäsenmaksun laskutapa on virheellinen ja osoittaa ainoastaan jäsenmaksun tilittämistä ja kertymistä siinä tapauksessa, että jäsenyys jatkuisi koko vuoden.

Setelin päätös periä alempaa jäsenmaksua niiltä jäseniltään, jotka eroavat tai erotetaan vuoden alkupuoliskolla, on perusteeltaan sinänsä hyväksyttävä. Perusteluna on, että vuoden

alkupuoliskolla eroava tai erotettava jäsen ei käytä liiton jäsenpalveluja ja siten rasita liiton taloutta samalla tavalla kuin muut jäsenet. Kun otetaan huomioon edellä lausuttu vuotuisen jäsenmaksuvelvollisuuden sisällöstä, päätös ei myöskään aseta jäseniä keskenään olennaisesti eriarvoiseen asemaan ja siten loukkaa heidän yhdenvertaisuuttaan. Päätös on Pyylle edullisempi kuin normaali jäsenmaksu.

Yhteenveto

Pyyllä on suorittamatta vuoden 1995 jäsenmaksusta Setelin vaatima määrä. Jäsenmaksu on vuotuinen, eikä sitä peritä todellisen jäsenenäoloajan mukaan. Setelin päätös periä alempaa jäsenmaksua vuoden alkupuoliskolla eroavilta tai erotettavilta jäseniltään on perusteeltaan hyväksyttävä eikä se olennaisesti loukkaa jäsenten yhdenvertaisuutta.

Setelillä on perusteetta hallussaan Pyyn keskusjärjestölle tilitettäväksi tarkoitettuja varoja. Setelillä on oikeus käyttää ne oman Pyyltä olevien jäsenmaksusaatavan kuittaamiseen.

Oikeudenkäyntikulut

Asianosaiset ovat vuoroin voittaneet, vuoroin hävinneet asiassa yhdessä käsiteltyt kanteensa. Käräjäoikeus on tämän vuoksi oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 3 §:n 1 momentin nojalla ratkaissut oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuuden tuomiolauselmasta ilmenevästi.

TUOMIOLAUSELMA

Kanne I 95/16698

Vastaaja Pienten Järjestöjen Yhteistyöliitto PYY r.y. velvoitetaan suorittamaan kantajalle Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI r.y:lle

70.734,43 markkaa 16 prosentin korkoineen 1.2.1995 lukien.

KANNE II 95/32288

Vastaaja Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI r.y. velvoitetaan suorittamaan kantajalle Pienten Järjestöjen Yhteistyöliitto PYY r.y:lle

27.318,71 markkaa 13 prosentin korkoineen 30.1.1995 lukien.

Seteli oikeutetaan kuittaamaan Pyylle suoritettava

määrä Pyyltä olevaa saatavaa vastaan.

Asianosaiset saavat pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Tuomioon saa hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen. Muutoksenhakuohjeet annettu.

Tyytymättömyyden ilmoittaminen

Pienten Järjestöjen Yhteistyöliitto PYY r.y. siltä osin kuin Suomen Eriyisteknisten Liitto SETELI r.y:n kanne on hyväksytty pääasian osalta.

Valitusosoitus liitteenä.

Määräpäivät:

Valitus 7.3.1997

Vastaus 21.3.1997

käräjätuomari Matti Palojärvi

17 2 97

Kristiina Rainala
Kristiina Rainala
toimistos sihteeri